Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 254
van **MIRANDA VAN EETVELDE**
datum: 25 juni 2015

---

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Kinderbijslag voor jongeren in uitwisselingsprogramma's - Knelpunten

Deze Vlaamse Regering heeft in talrijke beleidsnota's de ambitie geformuleerd om de internationale mobiliteit van jongeren, studenten en volwassenen te stimuleren. Uit cijfers blijkt dat het aantal studenten dat een stage, een studie of vrijwilligerswerk heeft gedaan in het buitenland, in stijgende lijn zit. Dit is een trend die we absoluut moeten blijven aanmoedigen en stimuleren. De Vlaamse Regering legt de lat alvast zeer hoog. Zo ambieert ze om tegen 2020 33% van alle afgestudeerden een internationale ervaring aan te bieden. Een studie, een stage of vrijwilligerswerk in het buitenland geeft aan jongeren en studenten dan ook de gelegenheid om een bijzonder rijke ervaring op te doen.

De vzw JINT heeft echter haar bezorgdheid geuit in een brief gericht aan verscheidene federale en Vlaamse ministers. Daarin worden verschillende gevallen geschetst waarbij er problemen ontstaan bij de uitbetaling van kinderbijslag aan ouders van jongeren die in het buitenland verblijven in het kader van zo'n uitwisselingsprogramma. Zo zouden verschillende ouders geconfronteerd worden met een vermindering, een opschorting of zelfs een terugvordering van het kindergeld en verschillende bijkomende huisbezoeken krijgen waarbij gecontroleerd wordt of ze nog wel instaan voor de opvoeding van hun kinderen.

In het aangehaalde persartikel geeft Famifed aan dat de problemen ontstaan door de verhoging van de waakzaamheid naar aanleiding van de terreurdreiging en de strijd tegen fraude met kinderbijslag. De problematiek zou zich evenwel uitsluitend richten op studenten die op uitwisseling gaan via AFS, WEP en het vrijwilligersprogramma van Erasmus+. Studenten die een buitenlandse ervaring opdoen via het hoger onderwijs blijven buiten schot. Volgens JINT vzw zouden op deze manier zo'n 150-tal studenten jaarlijks geconfronteerd worden met deze problemen.

De verstrengde procedure opdat de kinderbijslag behouden kan blijven, strookt niet met de algehele promotie van de EU rond jongerenmobiliteit. Aangezien vele jongeren een uitwisseling doen buiten de EER via een erkende organisatie, zullen deze huisbezoeken in de toekomst nog aanzienlijk stijgen. Terwijl deze uitwisselingen zeker niet behoren tot een of andere vorm van sociale fraude.

Ouders van jongeren die vertrokken zijn, krijgen vaak pas na het vertrek van hun kind het bericht dat ze geen recht meer hebben op kinderbijslag omdat ze boven de inkomensgrens zitten van 59.786,16 euro. Een bijkomend probleem hier is dat ouders vaak de kinderbijslag met terugwerkende kracht moeten terugbetalen, door de late communicatie.

De gedupeerde ouders geven aan dat als ze dit op voorhand hadden geweten, ze hun kind niet op vrijwilligerswerk hadden laten vertrekken. Het verlies van kinderbijslag heeft voor vele van deze gezinnen een grote impact. Als deze uitwisselingservaring onrechtstreeks tot gevolg heeft dat de ouders van deze jongere hun kinderbijslag verliezen, zal de perceptie ten aanzien van dit programma veranderen. Het EVS-programma zal plots geld kosten in de ogen van vele ouders.

1. Hoe schat de minister, als coördinerend minister voor het Jeugd- en Kinderrechtenbeleid, de problematiek in die door de vzw JINT werd geschetst in hun brief?

2. Heeft de minister reeds overleg gehad met collega-ministers over deze kwestie? Zo ja, wat was de conclusie van dat overleg? Zo niet, acht de minister verder overleg opportuun?

3. Zal de minister, samen met zijn collega-minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maatregelen nemen om de geschetste problematiek aan te pakken?

4. Een internationale uitwisseling is uiteraard op verschillende vlakken verrijkend voor een jongere.

   In hoeverre denkt de minister dat deze problematiek een negatief en ontradend effect kan hebben op de internationale mobiliteit van jongeren? Waarom wel/niet?

SVEN GATZ
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

ANTWOORD
op vraag nr. 254 van 25 juni 2015
van **MIRANDA VAN EETVELDE**

---

1. Volgens de Belgische wet hebben kinderen die lessen volgen of worden opgevoed buiten het land geen recht op kinderbijslag. Maar door een Europese bepaling kunnen ze kinderbijslag behouden wanneer ze in een ander EER-land of in Zwitserland stage lopen en studeren.

   Indien de kinderen via een Europees uitwisselingsprogramma (Erasmus) of een erkend Belgisch studieprogramma naar een ander EER-land of naar Zwitserland gaan, dan hoeven de rechthebbenden weinig te regelen. De kinderen blijven dan immers ingeschreven in een Belgische school. Vanaf september van het jaar waarin de kinderen 18 worden stuurt het kinderbijslagfonds ze jaarlijks het formulier P7. Dat formulier wordt door de Belgische school ingevuld. Deze omschrijft daarop ook het deel van de buitenlandse opleiding die het kind volgt.

   Wanneer het kind via de school maar los van een Europees uitwisselingsprogramma of een erkend Belgisch studieprogramma vertrekt, behoudt de rechthebbende enkel kinderbijslag als daarvoor een afwijking werd bekomen van de minister van Sociale Zaken. Het kinderbijslagfonds kan deze voor het gezin vragen.

   Doet het kind op eigen houtje een stage in een land van de EER of in Zwitserland, dan ziet de situatie er anders uit. In dat geval kan de kinderbijslag enkel behouden worden als de stage niet langer duurt dan 2 maanden of 120 dagen tijdens de schoolvakanties. Daarnaast moeten de kinderen natuurlijk nog steeds voldoen aan de algemene voorwaarden voor het ontvangen van de kinderbijslag.

   Wil het kind toch voor een langere periode naar het buitenland dan kan het kinderbijslagfonds aan de minister van Sociale Zaken een afwijking vragen.

   De gesignaleerde feiten hebben te maken met de invoering van twee nieuwe administratieve geplogenheden.

   1) Voor scholieren die buiten de EER studeren, worden bijkomende controles verricht, via een huisbezoek aan het gezin, om vast te stellen of het kind door zijn natuurlijke ouders wordt opgevoed. Famifed geeft aan dat de problemen ontstaan door de verhoging van de waakzaamheid naar aanleiding van de terreurdreiging en de strijd tegen fraude met kinderbijslag. De problematiek zou zich evenwel uitsluitend richten op scholieren die op uitwisseling gaan via AFS, YFU… het zou niet gelden voor studenten die een buitenlandse ervaring opdoen via het hoger onderwijs. Volgens JINT vzw zouden op deze manier zo'n 150-tal schiolieren jaarlijks geconfronteerd worden met deze problemen.
   2) Voor jongeren in de beroepsinschakelingstijd, die als vrijwilliger naar het buitenland willen vertrekken met instemming van de RVA, werden voor het behoud van de kinderbijslag tijdens het verblijf in het buitenland, extra criteria ingevoerd, gekoppeld aan het netto belastbaar inkomen van het gezin. Dit leidt tot het stopzetten van de uitbetaling, het verminderen van kinderbijslag voor andere kinderen in het gezin of zelfs de terugvordering van reeds uitbetaalde bedragen.

2. Zoals ik al stelde in mijn Beleidsnota Jeugd, zal ik via Jint het belang en de waarde van buitenschoolse internationale jongerenuitwisselingen in het Vlaamse jeugdwerk en het jeugdbeleid blijven benadrukken en promoten.
   Naast de Vlaamse ministers zijn immers ook ministers van de andere gewesten en de federale overheid mee bevoegd. Op het ambtelijk jeugdoverleg van de drie gemeenschappen (dd. 30 juni 2015) werd afgesproken om tegen het najaar een gezamenlijke nota over deze problematiek voor te bereiden, met het oog op agendering op een Overlegcomité.

3. Een overleg met minister Vandeurzen wordt voorbereid. Reeds in het Vlaams Regeerakkoord (p.134) engageerde de Vlaamse Regering zich om dit soort knelpunten voor het vrijwilligerswerk aan te pakken: "De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucratisering zet een rem op het vrijwilligerswerk. We ontwikkelen daarom een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. De versnippering van expertise en informatiekanalen pakken we aan."
   Ik formuleerde zelf reeds mijn voornemen om in de komende weken en maanden met een aantal stakeholders, het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, de Verenigde Verenigingen en een aantal steunpunten waar vrijwilligerswerk wat zwaarder doorweegt dan in het algemeen, rond de tafel te gaan zitten.

4. De maatregel heeft een aantal nadelige gevolgen. Door de opschorting van de kinderbijslag tijdens de periode van het onderzoek (inclusief huisbezoek), kunnen de ouders een financieel verlies leiden, terwijl ze wel degelijk heel wat kosten voor het buitenlands verblijf zelf betalen.

   Als het beeld ontstaat dat jongeren door deelname aan uitwisselingsprogramma's in problemen kunnen komen, of zelfs kunnen worden gezien als een potentiële fraudeur, dan is dit sowieso nefast voor de deelname aan deze programma's. Indien dit beeld algemeen zou ontstaan, wil ik er – samen met mijn bevoegde collega's – over waken dit probleem weg te werken.